

en toch door ons  
lieden wij ervaren  
rokken. Immers  
h uit over alle  
n in het heden  
vij normaal zijn,  
toekomst. Onder  
vingen weet het  
- Dit z.g. iden-  
ik" wordt door  
onder narcose  
ft dit identiteits-  
e geldt van de  
van onzen slaap-  
iet „ik"-bewust-  
van den samen-  
toch het conti-  
moeten worden  
stukken uit onze

oeten wij wijzen,  
dan voorheen  
bij verschillende  
en ons lichaam  
n hebben, welke  
s meer of min-  
„ik-verwijderd".  
noot en niet ge-  
itsch ligt er te  
de woorden wel  
eer ik een uit-  
v. dat iemand  
top thee in mijn  
toch meer als  
iemand mij een  
e kop thee had  
mij aanstootte,  
mij beleedigde,  
at; en toch voel  
het doen van  
t doen van den  
dat wij zelf in  
nen met het be-  
minder centrale

lijk gegeven niet  
anneer wij be-  
is „ik" beleven,  
derscheiden be-  
handelings-  
zuiver intel-  
wij zoozeer met  
wij eigenlijk de  
bewust meer be-  
houding van dat  
belevingen.  
wij een heel-  
zinnelijke ge-  
f van een „van-  
voel". Bij de  
het „ik"-bewust-  
dive aanwezig,  
er juist anders-  
ser wij denken,  
k" ervaren. Bij  
o: hoe intenser  
ij ons „ik" er-  
derscheiden be-  
ik" een variatie  
en zijn van het  
n.  
den en bij het  
t als bestaande  
niet te verwon-  
nheid der denk-  
in het denk-  
ndividuele

den mond der  
jin!" En bij de  
ichte rijen langs  
n laatste eers  
dit meer ont-  
het sterven en  
c. De onafzien-  
begrafenis van  
te Kanaaniëten  
ware rouw der  
sting onzer ge-  
ons den rouw  
n is een zwaar  
nillie. Wat een  
M. de Koningin  
f. Beets besloot  
an koning Wil-  
deze woorden  
veduwe en Ko-  
lleen; laat ons

stin tot sterkte  
ie zoo hartelijk  
en die te Delft  
e gedachte, dat  
smart als in  
vaart.

van den mensch. Het is immers zoo, dat wij be-  
trekkelijk gemakkelijk elkander kunnen nadenken  
en over een onderwerp gelijk kunnen denken.

Maar juist in het gevoelsleven en vooral in het  
wilsleven uit zich het geheel individueele karakter  
van den persoon en daarmee ook het specifieke  
van het bestaan van het eigenlijke „ik". Vandaar  
dan ook, dat het verklaarbaar is, dat juist sterke  
veranderingen in het gevoelsleven en ernstige  
stoornissen in het wilsleven bij patienten een  
twijfel aan het bestaan van het eigen „ik" te voor-  
schijn kunnen roepen.

En uit dit laatste volgt nu niet, dat het „ik" zelf  
in gevoelens of in wilsuitingen bestaat. Juist om-  
gekeerd, dat het mogelijk is, dat iemand zichzelf  
vreemd voorkomt, wanneer de specifieke  
functie, waarbij het „ik"-bewustzijn het meest op  
den voorgrond treedt, gestoord is, veronderstelt  
t bestaan van t eigen en eigenlijke diepste „ik".

En bovendien kan ik nooit uit het feit, dat het  
ding zelf ons anders voorkomt bij het wisselen  
van de eigenschappen van het ding, besluiten, dat  
het ding niet bestaat of niet bestaan heeft. Immers,  
wanneer ik een appel zijn eigenschappen van kleur  
en smaak en vorm zou kunnen ontnemen, zou ik  
het ding niet meer als appel herkennen en kon ik  
feitelijk ook zeggen, dat het geen appel meer was;  
maar daarom mag ik nog niet zeggen, dat er dus  
geen eigenlijke appel bestaat en de appel opgaat  
in zijn kwaliteiten. Immers, de kwaliteiten be-  
hooren óók tot het wezen van het ding, en zoo  
behoort ook het functioneren op het terrein van  
het denken, het gevoelsleven en het wilsleven  
tot het wezen van het „ik".

Wij meenen hiermede voldoende te hebben ge-  
zegd om te mogen concluderen, dat de beschrij-  
vende psychologie niet anders kan dan aanvaar-  
den het bestaan van het eigenlijke „ik", de  
diepste kern van de persoonlijkheid.

Tenslotte merken wij nog op, dat een andere  
conclusie ook niet was te verwachten. Immers,  
het feit, dat het spreken over „het eigenlijke ik"  
verstaanbaar is voor eenvoudigen en geleerden  
en dat daarmee de tusschenmenselijke begrip-  
pende functie optreedt, doet ons apriori vermoe-  
den, dat de term „het eigenlijke" „ik" een wer-  
kelijkheid aanduidt.

Wanneer we nu de beschreven feiten nagaan,  
dan blijkt, dat de simpele beschrijving der dingen  
ons ook reeds op meer dan één punt een ver-  
klaring geeft van de verschijnselen, die ieder  
levend mensch, die nadenkt over hetgeen hij bij  
zichzelf opmerkt, wel bij zichzelf moet consta-  
teeren.

Dit behoeft ons niet te verwonderen. Immers de  
beschrijvende psychologie doet niets anders dan  
eerlijk en rustig (en zonder omtrent de feiten  
en gebeurtenissen van te voren  
reeds vastgesteld te hebben „hoe het  
natuurlijk wezen zal") zich zetten tot de  
waarneming der dingen, die God aan ieder mensch  
in het eigen psychisch leven te zien wil geven.

En met den meesten nadruk moeten wij erop  
wijzen, dat het zoo noodig is, dat wij juist als  
mensen, die eerbied hebben voor de schepping  
Gods, ons stil en rustig zetten om waar te  
nemen. En evenmin als wij omtrent de bloeiwijze  
der bloemen, omtrent het wezen van den honig  
in die bloemen, omtrent de warmte der zonne-  
stralen, en omtrent de gezegende werking van die  
stralen kunnen worden ingelicht door er over te  
peinzen of door er studeerkamertheorieën over  
op te bouwen, evenmin kunnen we de feiten in  
het zieleleven kennen, enkel door er over te medi-  
teeren of te filosoferen. Wij hebben ook voor  
onze calvinistische zielkunde een nauwkeurige en  
eerlijke waarneming, óók een waarneming van

De laatste is met het kerkgebouw van oude  
tijden verbonden. In vroeger eeuw werden de  
dooden in of rondom de kerk begraven. Maar  
kroning in de kerk, dit schijnt met de gewone  
bestemming van een kerkgebouw weinig overeen  
te komen.

In 1898 was de Nieuwe Kerk op den Dam geheel  
voor de inhuldigingsplechtigheid ingericht en ver-  
sierd. Niet de kansel, maar de troon stond daarbij  
op den voorgrond, welke prijkte onder een koepel  
met witte zijde gevoerd en bezaaid met gouden  
sterren. Hoezeer was toen door vlaggen, Oranje-  
banieren en groenslingers langs de wanden het  
voorkomen van het kerkgebouw veranderd! Het  
gold toen ook een staatkundige gebeurtenis.

Bij de uitvaart van de Koningin-Moeder stond  
in de Nieuwe Kerk te Delft alles in het teeken  
van droefheid en rouw. Langzaam werd de baar  
van den ingang tot het Koor gedragen. En toen  
deze was neergezet, schaarden de vorstelijke per-  
sonen zich er rondom, en sprak de hofprediker  
de lijkrede uit. Daarna daalde de kist in den graf-  
kelder. Indrukwekkend oogenblik, dat weer deed  
zien, dat alle aardse grootheid ten laatste weg-  
zinkt in het graf.

Welk een aangrijpende prediker is de dood. En  
wat een kansel is zulk een graftombe. Daaronder  
bevinden zich bijna veertig nissen, welke het stof-  
felijk overblijfsel van Oranjevorst en vorstinnen

het gebeuren in onze eigen psyche zeer noodig.

En wanneer we ons dan tot die waarneming  
gezet hebben, dan blijkt ons al dadelijk, dat dat-  
gene dat we duidelijk zagen, daarna ook andere  
verschijnselen ons te zien geeft. Het is er mede  
zooals met uw ervaring, wanneer ge een terrein  
betreedt, waar ge eenige verre herinneringen hebt  
liggen. Eerst zijt ge er even vreemd; maar lang-  
zamerhand herkent ge eenige vaste punten. En  
vóór ge het zelf eigenlijk goed weet, hebt ge uzelf  
in de omgeving terug gevonden, en zijt ge ge-  
oriënteerd; het ééne punt na het andere gaat tot  
u spreken; en wat u eerst nog eenigermate vreemd  
was, vindt al ras volle verklaring, en blijkt u toch  
wel degelijk heel goed bekend.

Zoo gaat het ook bij de beschrijving der feiten  
uit ons zieleleven, en zoo ook is het bij de ver-  
klaring der samenhangen in het gebeuren in onze  
psyche.

J. W.

## HET BOEK VAN DE WEEK

De Ned. Geref. Kerk van Zuid-Afrika en de zaak  
van Prof. Du Plessis.

I.

De bekende zaak van Prof. Du Plessis heeft  
voor ons Nederlanders niet meer de eerste actua-  
liteit, maar ongetwijfeld stellen wij daarin nog  
altijd genoegzaam belang om met aandacht te  
luisteren naar een man die in de kerkelijke proce-  
dure een actief aandeel gehad heeft, en op be-  
paalde beslissende momenten een zeer belangrijke  
rol heeft vervuld.

Die man is Senator F. S. Malan van Kaapstad,  
die als Ouderling onder meer zitting heeft gehad  
in de drie Synodes van 1928, 1930 en 1932. Hij heeft  
een boek geschreven onder den titel *Ons Kerk*  
en Prof. Du Plessis, uitgegeven door de Na-  
tionale Pers, Beperk, te Kaapstad, in 1933. In dat  
boek wil hij een volledig overzicht geven van het  
geheele verloop der zaak en van alle gegevens die  
voor de kennis van dat verloop van belang zijn.  
Terecht is de schrijver van meening, dat zulk een  
overzicht van groote historische waarde is voor de  
kerk en het volk van Zuid-Afrika; en wij willen er  
bijvoegen, dat dit eveneens het geval is voor tal  
van anderen, met name voor hen, die de Gerefor-  
meerde Belijdenis van harte zijn toegedaan en de  
Gereformeerde Kerk liefhebben. Reden waarom  
wij meenen aan het verzoek van den schrijver om  
zijn boek in een van onze Nederlandsche perio-  
dieken te bespreken volgaarne te mogen voldoen;  
en wij danken de Redactie van „De Reformatie"  
die ons in de gelegenheid wilde stellen het hier  
te doen.

Van de geschiedschrijving, zooals Senator Malan  
ons die biedt, meenen wij te mogen zeggen,  
dat zij wel zooveel mogelijk objectief, maar daar-  
om nog allerminst onpartijdig poogt te zijn. Trou-  
wens, de „onpartijdigheid" is een eigenschap,  
waarvan men meer en meer inziet, dat we die bij  
een wezenlijken historieschrijver niet moeten wen-  
schen of verwachten. Wil hij niet alleen maar een  
kroniek opstellen, dan zal hij partij moeten kie-  
zen, en vanuit het door hem ingenomen standpunt  
zijne beoordeeling van de feiten hebben te geven.  
Slechts dit ééne hebben wij van hem te verwach-  
ten, en mogen wij van hem eischen, dat hij de  
feiten eerlijk en onbevangen weergeve, zooals zij  
zich hebben voorgedaan, en dat hij zich niet aan  
verdraaiing of verwringing van die feiten schuldig  
make.

bevatten. Hoe blijkt hier de soevereine vrijmacht  
Gods. Driemaal werd daar een doodgeborene bij-  
gezet. Van sommige vorstinnen zijn ons de namen  
nauwelijks bekend, terwijl de naam van anderen  
van geslacht tot geslacht onder ons onvergetelijk  
zal blijven.

Koningin Emma werd als een volle en rijpe  
schoone ingezameld.

Nog levendig herinneren wij ons, dat zij als een  
schoone lentebloem in Hollands tuin werd over-  
geplant. Welk een schat onze laatste Oranje-  
koning, welke onschatbare zegeningen Nederland  
in Koningin Emma heeft ontvangen, kon toen nog  
niet worden vermoed. Wel werden in gloedvolle  
woorden de beste wenschen en de schoonste ver-  
wachtingen uitgesproken. En deze zijn bóven bede  
en denken vervuld.

De Gispén schreef aan zijn Jeruzalemschen  
vriend: „In een Oranjevorst denken wij ons gaarne  
het uitnemendste, wat God aan menschen geven  
kan". In dit woord is de schoone beeldtenis van  
Koningin Emma treffend geteekend. In haar heb-  
ben wij gezien zowel de schoonste Nederlandsche  
eigenschappen als de schitterende hoedanigheden  
der uitnemendste Oranjes. Een rijk Godsgeven  
is zij. Waardigheid en gratie, wijsheid en eenvoud  
waren bij haar steeds in liefelijke mengeling ver-  
eenigd.

Nu de koninklijke grafkelder weer gesloten is,

Zoover wij, die niet in de onmiddellijke nabij-  
heid van het schouwtooneel der Zuid-Afrikaansche  
kerkelijke historie verkeerden, het vermogen te  
beoordeelen, heeft Senator Malan zich aan dezen  
eisch gehouden. Wat zijn standpunt betreft, dit  
spreekt hij reeds aanstonds open en rond in zijn  
„Woord yooraf" uit: als de Belijdenisschriften  
van onze kerk ruimte laten voor een godsdienstige  
of leerstellige beschouwing, dan behoort er ook  
in onze kerk plaats te wezen voor den persoon,  
die deze beschouwing toegedaan is.

Dit noemt hij: getrouwheid aan de leer van onze  
kerk met tolerantie binnen de perken van onze  
Belijdenisschriften. Het zal wel aanstonds duide-  
lijk zijn, dat de schrijver, die overigens uitdruk-  
kelijk verklaart nóch een pleitbezorger van de  
leer-opvattingen van Prof. Du Plessis, nóch van  
die van de meerderheid der Synode te zijn, zich  
hiermee zakeijk geheel aan de zijde van Prof.  
Du Plessis heeft geplaatst; en dit komt ook verder  
in zijn boek telkens en telkens weer uit.

Het is ons doel niet een, zij het ook korte,  
samenvatting te geven van al het gebeurde in den  
loop der procedure-Du Plessis. Wie zich daarvan  
op de hoogte wil stellen, koope en leze dit inder-  
daad uiterst instructieve boek.

Liever willen wij enkele opmerkingen maken  
over het standpunt van Prof. Du Plessis, en in  
verband daarmee over dat van den Schrijver.

Het standpunt van Prof. Du Plessis mag niet  
beschouwd en beoordeeld worden als de onbe-  
kookte en onberedeneerde inval van een jeugdig  
heethoofd: Senator Malan legt er nadruk op dat  
het vrucht was van een gerijpte overtuiging; Prof.  
Du Plessis was reeds 55 jaar toen zijn blad „Het  
Zoeklicht" begon te verschijnen, dat zooveel beroe-  
ring in Zuid-Afrika verwekten zou. Dit doet ons  
echter begrijpen, waarom in het conflict, hoe  
ernstig en herhaald er naar een compromis is  
gestreefd, daarvan geen sprake kon zijn. Prof.  
Du Plessis kon toch niet nalaten zijn overtuiging  
te verdedigen, die op een dergelijke wijze als  
vrucht van jarenlange bezinning was ontstaan;  
maar ook zijne tegenstanders moesten daarom te  
meer, indien zijn standpunt hun onjuist scheen,  
met kracht daartegen in verzet komen, en in dat  
verzet onverzettelijk zijn.

Kenmerkend voor dat standpunt is de verhou-  
ding van de Belijdenis tot de conclusies waartoe  
het wetenschappelijk onderzoek gekomen is. Die  
verhouding is eigenlijk de spil, waarom het ge-  
heele conflict draait. Telkens en telkens komt dat  
punt dan ook weer opnieuw in het boek van  
Senator Malan aan de orde. Het is wel merk-  
waardig dat, nog vóór de benoeming van Prof. Du  
Plessis tot hoogleeraar, daarover reeds eenige  
moeite is ontstaan. In 1912 schreef (toen nog Ds)  
Du Plessis in De Kerkbode een artikel „De Pre-  
dikking en de Jongelingschap", waarin hij onder  
meer zeide: „Indien de predikanten niet in staat  
zijn om aan te toonen, dat de stellingen van de  
hedendaagsche wetenschap, zooals die op de Uni-  
versitaire Colleges worden onderwezen, te rijmen  
zijn met de Christelijke wereldbeschouwing, dan  
laat het zich verstaan, dat zij weldra het oor van  
onze best opgevoede jongelingen en jongedochters  
zullen verliezen". Even verder spreekt hij onom-  
wonden uit, wat men op grond van het gegeven  
citaat reeds voor zijn gevoelen houden mag, dat  
hij de waarheid en juistheid van de bedoelde stel-  
lingen der hedendaagsche wetenschap, ook van  
de z.g. „hogere critiek" op den Bijbel, ten volle  
aanvaardt. Het is te begrijpen, wanneer iemand  
eenmaal zóó over de stellingen der wetenschap  
oordeelt, en hij nochtans voor zichzelf en voor  
zijn volk, met name voor de jeugd van zijn volk,  
den Bijbel en de op dien Bijbel gegronde Gerefor-

mag echter de droefheid over ons groot nationaal  
verlies niet de overheerschende stemming wezen.

Veeleer behooren wij ons neer te buigen bij het  
dankbaar, om den naam des Heeren te prijzen  
voor het kostelijk nationaal bezit, dat de Koningin-  
Moeder in onze geëerbiedigde Koningin Wilhel-  
mina en in onze geliefde Kroonprinses Juliana ons  
heeft nagelaten. Zij het al den dag onze bede, dat  
de Heere, de God Harer doorluchtige Voorvaderen,  
Haar onder Zijn machtige bescherming en heilige  
hoede neme.

„Geef leven aan den stam, die eens zoo welig  
lierde,  
Verhef ons edel Vorstenhuis,  
Dat Ge eens met glans van ware grootheid  
sierde,  
Breng Vorst en volk tot Christus' kruis!"  
(N. C. Beets.)

Nadat wij in den geest hebben gestaan bij het  
volle graf der Oranjevorsten, brengt de Paasch-  
dag ons bij het ledige graf in Jozefs hof. Daar  
wordt ons de volkomene overwinning gepredikt  
door Christus, den Vorst des levens, behaald over  
dood en graf. Dat ledige graf biedt ons de troost-  
rijke verzekering: Als tomhuus is gebroken,  
vangt het nieuwe leven aan.

J. P. T.